

נדה לט

משה שווערד

1. ערוך לנר מסכת נדה דף לט עמוד א

במתניתן ישבה לה ולא בדקה. אף דלכאורה היינו מה דקתני אח"כ שגגה וכו' ולא בדקה י"ל דישבה לה היינו שישכחה ולא בדקה ושגגה היינו שלא ידעה כלל שצריכה לבדוק או אפכא דישבה היינו שלא ידעה ושגגה הוא ששכחה וקתני בענין לא זו אף זו אכן ק"ק שלא הקדים התנא נאנסה לשגגה וברמב"ם בפי' המשניות באמת איתא כן ע"ש גם משמע מדבריו דהך שגגה ונאנסה הוא הפי' של ישבה לה אבל לענ"ד א"צ לזה כמו שכתבתי:

2. פירוש המשנה לרמב"ם מסכת נדה פרק ד

[ז] אחד עשר יום הללו הן שבין נדה לנדה שהן הלכה למשה מסיני כמו שאמרנו. ואמרו שהיא בהן בחזקת טהרה ענינו שאינה קובעת וסת באחד עשר יום אלו כלל לפי שהוא הזמן הקצר ביותר שבין נדה לנדה, אבל אחר האחד עשר יום אפשר שתקבע לה וסת, ולפיכך צריכה לבדוק את עצמה תמיד אחר האחד עשר יום ואף על פי שאינו וסתה הקבוע, כמו שאמרנו לעיל אף על פי שאמרו דין שעתן צריכה להיות בודקת. ואם ישבה ולא בדקה אחר האחד עשר יום הללו בין שהיתה הסבה שלא בדקה באונס או בשגגה או בזדון הרי זו טהורה, ולא תהיה טמאה אלא מעת שתמצא עצמה טמאה הרי היא טמאה למפרע מעת לעת כמו שקדם, ואם הגיעה שעת וסתה ולא בדקה ובדקה אחר כך ומצאה עצמה טמאה הרי זו טמאה למפרע משעת וסתה כמו שבארנו בהקדמה, ובחזקת נדה היא הואיל ולא בדקה בשעת וסתה.

3. חידושי מהרי"ח מסכת נדה פרק ד משנה ז

[תוי"ט ד"ה] שגגה נאנסה הזידה ולא בדקה לשון הרמב"ם בין שהיא בטלה הבדיקה באונס או בשגגה או בזדון עכ"ל. פי' דהא תני ישבה לה [ולא] ולא בדקה מה זה עוד שגגה כו' לכן פי' הרמב"ם שזה פי' לישבה לה ולא בדקה פי' הן מה שלא בדקה היה באונס כו' ונראה מזה דהיה הגי' לפני הרמב"ם נאנסה שגגה והזידה ונכון יותר דהוי הכל לא זו אף זו דאילו לגרסתינו אז הוי שגגה נאנסה זו ואצ"ל זו ואח"כ הזידה לא זו אף זו וק"ל:

4. פירוש המשנה לרמב"ם מסכת נדה פרק ד

ואין הלכה כר' מאיר.

5. ספר שערים מצויינים בהלכה

בעין יפה ציין למדרש תנחומא (סוף פ' מצורע) א"ר לוי בשעה שהיו ישראל במצרים לא היו רואות דם מפני שאימת המצרים עליהם, ואף כשישבו במדבר לא היו רואות דם נדה שהיתה שכינה עמהן. ועי"ש בענף יוסף ובזית רענן שהעירו מהא דאיתא במדרש (פ' ורא פ"ט-י) שלא היו המצרים מניחים אותם לטבול, ולכך נענשו במכת דם, עי"ש מש"כ בזה. ועי' בזוה"ק (ח"ב שמות ג:) זכאין אינון ישראל דאע"ג דהוו בגלותא דמצרים אסתמרו [שמרו] מנדה וכו'. ועי' בדברינו לעיל (יג: ד"ה אין) ובסמוך (לט: ד"ה האי — אמרו) בענין טומאת נדה לעת"ל.

ר"מ אומר אם היתה במחבא וכו'. הרמב"ם בפיהמ"ש כתב דלית הלכתא כר"מ, ונראה דלכן השמיט דין זה בספר היד. וכתב המאירי דלענין פסק אי אתה צריך לה, שהרי אף בלא סיבת פחד ובהלה אתה מטהרה, שהרי וסתות דרבנן, ומ"מ אם בדקה אח"כ ומצאה טמא, אתה מטמאה למפרע משעת הוסת, ואין מקילין בה מחמת סילוק דמים שבסיבת החרדה. ועי' מש"כ בתוס' יו"ט. וע"ע בתוס' חדשים.

6. רש"י סוטה דף כ"ב

פחדא צמית - דאגה שאינה באה פתאום אלא דואגת שמא יבואו אויבים להורגה צומת את המקור מלהוציא דם ואפ"ל בשעת וסתה וההיא דנדה אדאגה איתמר דקתני הגיע שעת וסתה ולא בדקה טמאה מפני שאורח בזמנו בא ר"מ אומר אם היתה במחבא והגיע שעת וסתה ולא בדקה טהורה אם בדקה אחרי כן ומצאתה טהורה ולא אמר אורח בזמנו בא שחרדה מסלקת את הדמים:

7. ספר טורי זהב על יו"ד - סימן קפד

(יא) אינה חוששת לו. כ"כ ב"י בשם הרשב"א דאפילו לכתחלה אינה חוששת והוה זו כמו מעוברת דסעיף ז' אלא שהטור כתב בזה שחוששת לוסת אלא שאם עבר היום כו' וכמו שאמר רמ"א אה"כ בשם י"א והקשה ב"י על הטור דהא בגמרא יליף רבי יוחנן דין מעוברת מדין היתה במחבא דאינה צריכה בדיקה והיאך נחלוק ביניהם והאריך בפלפול זה. ומו"ח ז"ל כ' דהיה להטור והרא"ש גירסא אחרת בגמרא ולע"ד נראה הדברים כפשוטן דגבי סילוק דמים משום פחד איכא למיחש שמא באותה שעה שתזקק לבעלה יצא הפחד מלבה וכיון שהוא שעת ווסתה אפשר שאז תטמא כי אורח בזמנו בא ולא אמרו בה שחרדה מסלקת הדמים אלא אם היתה כל שעת הוסת בחרדה ולא הפסיקה ממנה וזה דבר ברור אם היתה בפחד בתחלת שעת הוסת ויצאה מן הפחד בתוך אותו זמן הוסת דאז היא כשאר נשים דחזר טבעה למקומה הראשון ע"כ לא תשמש עד אחר שעבר כל שעת הוסת משא"כ במעוברת שכבר היא מסולקת דמים ואין חשש לאסור אותה אפילו בשעת הוסת ונמצא שאין דמיון מעוברת להיתה במחבא אלא אחר גמר החרדה דהיינו אחר שיעור הוסת שהוא סילוק דמים בודאי והיינו כל אחת לפי דרכה בזה אחר עבוד החרדה ובזה אפילו תיכף וע"כ פשט בגמרא במעוברת לכתחילה מהיתה במחבא כל זמן הוסת שאחר כך אינה צריכה בדיקה וזה נכון וברור ותמיהני על המפרשים שלא הרגישו בדבר זה כי סברא נכונה היא וראוי לקבוע כן הלכה:

8. שו"ת יהודה יעלה (אסאד) חלק א - יורה דעה סימן קצב

... [1] וע"ד שעמדת על החקירה בהא דקי"ל ביו"ד סי' קפ"ד היתה נחבית במחבוא מפני פחד כרכום או לסטים כפי' רש"י בנ"מ וכו' טהורה לפי שחרדה מסלקת הדמים אם דוקא חרדה ע"י אדם אבל חרדה ע"י שמים אין פועל סילוק דמים לטהרה. כמו דקי"ל ענין זה בצמקה יראה דטרפה דוקא ע"י שהפחידו בני אדם לא הדרא בריא אבל צמקה בידי שמים הדרא בריא וכשירה הרי דפחד ב"י"ש דצמית אינו חזק כ"כ כמו ע"י אדם ואפילו להקל גבי בהמה ה"ה וכ"ש להחמיר גבי אדם דנימא הכי חרדה ב"י"ש אינו צמית דמים כ"כ לטהרה מוסתה [והבאת עוד דוגמא מדברי הש"ג בגיטין כ"ח דמחלק הכי בנוסס ע"י הכאת אדם לא מוקמי ליה אחזקת חי אבל גוסס ב"י"ש אי' לי חזקת חי] או נימא גבי וסת אין חילוק בזה ועי' טור אה"ע סי' ה' ג"כ חילוק בין ב"א = בידי אדם = בין ביד"ש. אהובי בני יפה העירות גם בזה וכוונת האמת דהכי מבואר בהדיא בגמרא מסכת נידה /נדה/ דף ע"א [2] דפריך אהא דרב אמר ותתחלחל המלכה מאד שפרסה נדה מחמת ביעתותא והתנן שחרדה מסלקת הדמים ומשני פחדא צמית ביעתותא מרפיא ופי' רש"י פחדא צמית דאגת יראה כי הכא מפני פחד כרכום חרדה מסלקת הדמים ביעתותא הבהלות פתאום שאדם רואה או שומע נבהל מרפיא עכ"ל. וכ"ה בש"ס סוטה דף ק' /כ' / הרי עיקר החילוק רק בין פחד לביעתותא דבהלה פתאומית בלא מכוין עלי' מקודם היינו ביעתותא. מרפיא והיינו כל חרדה בידי שמים הוא בהלה פתאומית כגון רעם וזיקין ושאגת ארי וכיו"ב בלתי שום דאגת יראה עלי' מקודם אינה מסלקת הדמים אדרבה מרפיא כמו גבי אסתר ודוקא חרד' בידי אדם שאינה באה פתאום אלא דאגת יראה ופחד משך זמן מה הוא פעולתו בטבע מסלקת הדמים וצמית והה"ד נמי חרדה בידי שמים כה"ג שאינה באו' פתאום לא מקרי ביעתותא ולא מרפיא אלא חרדה מקרי וצמית כגון ביעתות' דמלאך המות דב"ה הרי פליגי במשנה נידה /נדה/ ס"ט ע"ב אין נידה אלא שמתה נידה ...

9. ספר שערים מצויינים בהלכה

כל י"א יום בחזקת טהרה ולא בעיא בדיקה. כתב הרע"ב, דהלמ"ס שאין בין נדה לנדה פחות מ"א יום. וכ"כ בפירוש לרבינו שרירא גאון [נדפס במדרש תנחומא סוף פ' מצורע]. וכ"כ בשו"ת הרשב"ש (סי' תקיג) שאחד עשר יום שבין נדה לנדה הם הלכה למשה מסיני, ובזמן הזה הם ארבעה עשר יום, וא"ת אחר שהם משתנים איך הם הלמ"ס, י"ל שאין ההלכה שיהיו אחד עשר יום ולא יותר, אלא ההלכה היא שאותן הימים שבין נדה לנדה, כל שתראה בהם שלשה ימים רצופים היא זיבה, אלא שחכמים אמרו שהם אחד עשר יום, אבל ההלכה לא ירדה לחשבון הימים, אם י"א אם יותר אם פחות, ולפי שכך היו נמצאים בימי רז"ל אמרו שהם י"א יום, ועתה שנראה שהם יותר לא נשתנה הדין, אלא בין ט"ו יום או י"א הדין שוה בהם. ועי' מש"כ לקמן (נר. ד"ה שבעה).

10. דף על הדף נדה דף לט עמוד א

בגמ': כל י"א בחזקת טהרה וכו'. והיינו משום דמעיינה סתום. בס' טעמא דקרא להגר"ח קנייבסקי שליט"א (סו"פ מצורע) כתב רמז לזה שפרשת נדה היא פרשה "פתוחה" - רמז שמעיינה פתוח, ואילו פרשת זבה היא פרשה "סתומה" - רמז שמעיינה סתום הוא.

11. תוספות מסכת נדה דף לט עמוד א

לא צריכא לר"מ - [1] ומועיל מה שהיא בחזקת טהרה שמותרת לשמש כל זמן שלא גירשה [2] א"נ אינו חייב לגרשה עד שעברו י"א יום.

12. רש"ש מסכת נדה דף לט עמוד א

תד"ה ל"צ. שמותרת לשמש כ"ז שלא גירשה א"נ כו'. ק"ק מסוף גיטין לבו לגרשה והיא יושבת תחתיו ומשמשו כו' אל תחרש כו' ובספ"ב דנדרים וברותי מכס כו' בני גרושת הלב. ויש לחלק:

13. ספר שערים מצויינים בהלכה

ברפואתה עד שתשוב להיות רואה בזמן
וסתה שפיר דמי, ומה שמחויב לגרשה זה
אחר שלא מצא תרופה למכתה, ובזה מיושב
דברי התוס', ומיושב ג"כ מה שדקדק
ברש"ש, דהא אם דעתו לגרשה אסור להיות
עמה.

לא צריכא אלא לר"מ דאמר אשה שאין לה
וסת אסורה לשמש. עי' בתוס'. וכתב
באוצר חיים דלר"מ אם ירצה לעסוק

14. חדושי הר"ן על נדה דף יב/ב

ויוציא ולא יחזיר עולמית. דוקא בדאמר לה הוי יודעת דמשום דאין לה וסת אני מגרשך ואם לא מפני כן לא הייתי מגרשך ובכה"ג אי שרית ליה לאהדורה מצי לקלוקלא, הא לא אמר לה הכי לא מצי לקלוקלא לר"מ דבעי תנאי כפול, דתנן המוציא את אשתו משום אילונית לא יחזיר וחכ"א יחזיר ואמרינן עלה בגמ' מאן חכמים ר"מ וטעמא משום דלא כפליה לתנאיה לא מצי לקלוקלא, ולרבנן נמי דלא בעי תנאי כפול הכא דוקא בשאמר לה משום כך אני מוציאך אבל גירש סתם יכול הוא להחזיר דהא לא מצי לקלוקלא וכענין שאמרו שם גבי אילונית ומוציא משום נדר ומשום שם רע, ואחרים אומרים דהכא אפי' לא אמר לה מצי לקלוקלא לפי שהדבר ידוע שאין אדם משהה אשה שהיא אסורה לשמש הילכך סתמו כפירושו אבל התם שלא פירש אין הדבר מוכיח שמפני כך גרשה, ותמהני הכא היכי מצי לקלוקלא דכיון דמדינת אמרי' יוציא הא לא מצי אמר לה אילו הייתי יודע שכן לא הייתי מגרשך שהרי הוא מחוייב לגרשה, וניחא לי דמאי דאמרי' יוציא לא שיכפוהו ב"ד בכך אלא שכיון שאינו יכול לשמש עמה מוטל עליו להוציא הילכך מצי לקלוקלא ולומר אילו הייתי יודע שיש לה תקנה הייתי שוהה מלגרש ומחזר שתהא מתוקנת:

15. ספר איזהו מקומן

ר"ה וכו' לומר שאינה קובעת לה וסת בתוך
ימי זיבתה - | הראב"ד בבעה"נ (שער
מיקון הוסמות) מחדש דאשה הרגילה לראות
בהפלגות ט"ו יום שהן בימי זיבתה, אילו
ראתה כסדר הזה ז' פעמים קובעת לה וסת
מכ"ט לכ"ט יום, לפי שהראיות דימי זיבה
אינן אלא מקרה ועראי לפיכך רואין
האמצעיות כאילו אינן וחשבינן לה וסת רק
להפלגת כ"ט דנמצא השתא נופלין בימי נדה.
והרמב"ן דחה דבריו דאין בהם טעם, דאיך
אפשר לדחות רגילותה ולקבוע לה וסת שלא
הפליגה בו, וכן תמהו עליו הרז"ה בהשגותיו
שם, הרשב"א בתוה"ב (ו. ג.), והמאירי
בסוגיין.

16. רש"י מסכת נדה דף לט עמוד א

מיחש מהו דניחוש לה - אם היתה רגילה מט"ו לט"ו דהיינו תוך ימי זוב מי בעיא למיחש ולא תשמש ליום ט"ו קודם ראייה שמא תראה.

17. ספר שערים מצויינים בהלכה

ה"ה ג"כ אם היה הוסת נקבע תחילה בימי זיבה, ולכן ע"כ פרש"י אם היתה רגילה מט"ו לט"ו, דהיינו שהיה לה וסת בכך וכו' עי"ש. וכו"כ בשו"ת נוב"י (מהר"ת יו"ד סי' צג ד"ה וטרם) שאינה חוששת אלא לוסת הנקבע ג' פעמים בימי זיבה, אבל אם עדיין לא ראתה רק פעם או שתיים, והיה בימי זיבה, ודאי אפי' מיחש לא חייש כו', וגם דברי הרמב"ם מורים כן שכתב (אס"ב פ"ה ה"ט) ואם נקבע לה וסת בימי זיבתה, הרי זו חוששת לוסתה, ומבואר שדוקא ע"י ג' פעמים חוששת, דאל"כ הו"ל למימר ואם ראתה בימי זיבתה וכו'.

תראה. וכתב בחידוד הלכות דלאו דוקא שהיתה רגילה לראות, אלא אפילו לא ראתה אלא פעם אחת מט"ו לט"ו, אפי"ה צריכה למיחש לרב פפא. ובערוך לנר מפרש דרש"י כתב כן בדיוק, כיון דרב פפא בעי למיפשט מהך דהיה למודה לראות, כמו דשם צריכה לחוש לוסת של ימי נדה אם חל בימי זיבה,

18. חידושי הריטב"א מסכת נדה דף לט עמוד א

מקבע לא קבעה מיחש מהו דניחוש. פרש"י ז"ל דברים כפשוטן מקבע לא קבעה וסת בימי זיבתה דתבעי שלש זמני למעקרה, ומיהו מהו דניחוש ליה אם היתה רגילה לראות מט"ו לט"ו דהיינו תוך ימי זוב, מי בעיא למיחש ליה שלא תשמש ליום ט"ו קודם ראייה שמא תראה, והקשו בתוספות דא"כ מאי פשיט ליה רב פפא ממתני' דהיתה למודה וכו' ומאי דקאמר עלה שמואל, דאדרבה כבר פירש שמואל דמתני' בשקבעה וסת בימי נדתה כראוי במעין סתום, וכיון דכן אע"ג דהשתא אתיא ליה בימי זיבה ראויה היא שתחוש לו, אבל לוסת הקבוע בימי זיבה דלאו קביעות הוא לעולם אימא לך דלא חיישא ליה כלל.

ולכך פירשו דבעיין כעין פשיטותא דפשוטא ממתני' באשה שקבעה וסת בימי נדה כגון שראתה ג' זמני בריש ירחא, וברביעית שינתה וראתה בעשרים בירחא, דכי מטא ריש ירחא שהוא זמן וסתה הקבוע אתו לה בימי זיבתה, אם אסורה לשמש עונה קודם הראיה שמא תראה, ובעיא לרב פפא כסברה דיליה דלקמן דסבירא ליה דמנינא כדמעיקרא נקטה, אי נמי דאפי' למסקנא דלקמן דמנינא כדלקמן נקטה, הכא אין לה למנקט מיום עשרים שראתה, דכי אמרינן הכי הני מילי במתני' שדלגה ולא ראתה ביום ט"ו, ושנוי ראייתה היה לאחר, ולכך אינה מונה אלא מיום שראתה, אבל בוז ששאלנו שהיה שנוי וסתה להקדים ולא עקרה יום שהיתה רגילה לראות בו דכו"ע כדמעיקרא נקטה, הילכך אע"פ שיום שלשים שלה הוא בתוך זיבה חיישא לה, או דילמא לא חיישא ופשיט ממתני' ולדברי שמואל, ואין פירוש זה מחזור לי, חדא דעיקר השאלה חסר מן הספר, דלישנא דמהו שתחוש ליה לא משמע אלא על וסת הקבוע בימי זיבה ואנו מפרשים לפירוש זה מהו שתחוש לום זוב אם קבעתו בימי נדה, ועוד דכיון דהא ידע רב פפא דברי שמואל ועליה קאי מה נסתפק מתחלה ומאי אשתיק, דהא ודאי הן דברי שמואל ממש.

לכך הנראה נכון כדברי רש"י ז"ל, ודקאמרת היכי פשיט מוסת הקבוע בימי נדה, יש לומר דמ"מ בדברי משנתינו ודברי שמואל דעלה איכא אחריתי לגריעותא שכבר שינתה וסתה ודלגה אותו ולא ראתה בו, ועם כל זה אנו חוששין אף כשיבא בימי זיבה, וכיון דכן לא קליש מיניה וסת הקבוע בימי זיבה שלא שינתה אותו כלל והיא תופסת שיטתה ורגילה בו לענין לחוש לה מיהת, וגם בתוספות מצאתי שתירצו כן לדעת רש"י ז"ל, אלא שלא בררו הדבר כל הצורך, והביאו ראייה לזה מפירקא בתרא דמכילתין (לקמן ס"ד א') ושם אפרש ראייה שלהם בע"ה.

19. ספר איזהו מקומן

וקסבר רב פפא כ"ב מכ"ב מנינן וכו' א"ל ר"ה בריה דר"פ לר"פ ממאי דלמא כ"ב נמי מכ"ז מנינן - מבואר כאן דנחלקו ר"ה ור"פ האם מונים ההפלגה מיום ראייתה בפועל, או מיום שהיתה ראויה לראות, ויש לעיין האם פליגי גם בוסת החודש.

20. חידושי הרישב"א מסכת נדה דף לט עמוד ב

וחיזק עוד רב הונא דבריו מההיא דתרנגולתא דנראה ממנה כדלקמן מנינן ולא מעיקרא, והיינו דאמר ליה דאי לא תימא הכי האי תרנגולתא וכו', פירוש תרנגולת שרגילה ללדת יום אחד ולעמוד יום אחד וילדה ביום ראשון וכן שלישי כמנהגה, וכפי סדר שלה היה לה ללדת יום חמישי ויום שבת ושינתה ועמדה בחמישי שלא ילדה וילדה בששי, כי הדרה נקטה כדמעיקרא נקטה שתלד ביום שבת או כדלקמה נקטה שלא תלד עד יום ראשון, פרש"י ז"ל הא ודאי על כרחין כדלקמיה נקטה ולא תלד עד יום ראשון, ונראה לי טעם הכרח זה הוא מפני שכן מעשים בכל יום למנקט כדלקמן, ולא עוד אלא שאם אתה אומר כדמעיקרא נקטה ותלד ביום שבת, א"כ תלד שני ימים רצופים מה שלא הורגלה מעולם, והיאך אפשר כי מפני ששינתה רגילותה לרחק ניחוש לה להיות מקרבת.

21. ספר איזהו מקומן

וכתב הרשב"א דמ"מ עכשיו לעולם קובעת, כיון שהחמירו בנות ישראל על עצמן להיות כטועות ואין משגיחין לימי נדה או זיבה אלא לעולם קובעות. ובתורת הבית (ז. ג.) הוסיף שאם נחלק בין ימי נדה וזיבה הרי אתה מצריך אותן ללמוד פתחי נדה וימי זיבה. וכ"כ הרמב"ן בסוגיין, ובהלכותיו (ס. טז.). אולם דעת הראב"ד בבעה"נ (ב. סא.) דהחמירו על עצמן לטמאות רק כשרואות דם ולא לחוש לוסת היכא דאינה רואה.

אלא הא דאמר ר"ל אשה קובעת לה וסת בתוך ימי זיבתה וכו' ור' יוחנן אמר וכו' - דעת תוס' (לט. ד"ה רב סוגא) ותוס' הרא"ש כאן, דר' יוחנן ור"ל דסברי שקובעת בימי זיבתה פליגי אדשמואל דלעיל ע"א, ופסקינן כר' יוחנן. אך דעת שאר הראשונים דלא פליגי כמו שביארנו בתוס' הנ"ל.

22. חידושי הר"ן מסכת נדה דף לט עמוד ב

ולענין הלכה קי"ל כרב הונא בריה דרב יהושע דהא רבין וכל נחותי ימא אמרוה כותיה וכן פסק הרמב"ם ז"ל אבל הראב"ד ז"ל פסק כרב פפא וכבר כתבנו למעלה שעכשו בזמן הזה קובע' וסת בין בימי נדה בין בימי זיבה:

1. דף על הדף נדה דף לט עמוד א

במשנה: אם היתה במחבוא והגיע שעת וסתה ולא בדקה טהורה.

בפוסקי זמנינו דנו לגבי כדורים שלוקחים הכלות לאחר את וסתן, שלא תהיה חופת נדה, אם אפשר לסמוך עליהן או לא. ובשו"ת מנחת יצחק (ח"א סי' קכ"ז) כתב דלא עדיפי ממחבוא שכתב הרמ"א (יו"ד סי' קפ"ד סעיף ח') דלכתחילה צריכה בדיקה, ואסור לשמש בעת וסתה.

אמנם בשו"ת שבט הלוי (ח"ד סי' צ"ט) כתב דיש לומר דתרופות אלו עדיפא ממחבוא, שהוחזקו למסולקי דמים, ומ"מ בסוף מביא שו"ת הרדב"ז שנשאל כע"ז בנשים ששותות משקה שמעכב וסתה, ושם אינו מתיר אם אותה אשה עצמה הוחזקה ג"כ שרפואה זו מעכבת את וסתה.

ויש שכתבו סברא נוספת לא לסמוך על כדורים אלו, על פי מש"כ הפוסקים (פלתי סי' קפ"ד אות ו'), והגהות בעל ברונך טעם ושו"ת חת"ס סי' ק"ע) דבראשונים יש סברא שעל ידי חימוד תשמיש זה עצמה גורם לראי', ואם כן א"א לסמוך על הכדורים להתיר לשמש.

2. פרקי דרבי אליעזר - פרק מ

ר' פנחס אומ' כל אותו הדור ששמעו קולו של הב"ה בהר סיני זכו להיות כמלאכי השרת ולא משלו בהם לא כנים ולא ראו טפת דם קרי בחייהם ובמותם לא שלטה בהם רמה ותולעה אשריהם בעה"ז ואשריהם בעה"ב ועליהם אומר הכתוב אשרי העם שככה לו:

3. ספר שערים מצויינים בהלכה

אמרו במדרש שוח"ט (מזמור קמו) עה"כ
ה' מתיר אסורים שאין איסור גדול מן הנדה
ולעתיד לבא הקב"ה מתירה וכדכתיב ואת
רוח הטומאה אעביר מן הארץ, ואין טומאה
אלא נדה, וכן משמע מגמ' שבת (ל:) עתידה
אשה שתלד בכל יום, אבל במדרש תהלים
(פ' עג-ט) ובילקוט ירמיהו (סוף שטו) איתא
בעזה"ז אדם הולך ומשמש עם אשתו נדה
אין מי שיעכבנו, אבל לעתיד לבא האבן
זועקת ואומרת לו נדה היא. ולכאורה צ"ל
דאגדות חלוקות הן, או שלא יחבטל לגמרי,
וכן משמע מדברי הב"ח (י"ד סוס"י קפג)
שכתב דבמהרה יבנה המקדש ויטבלו אחר
ד' ימי נרות, וכ"מ בחי' הגר"א (שבת שס)

האי תרנגולא דרמיא יומא וכבשה יומא. עי'
במס' שבת (ל:) עתידה אשה שתלד בכל
יום כו' לגלג עליו אותו תלמיד כו' נפק אחוי
ליה תרנגולת. וכתב המהרש"א (חא"ג שס) ולא
שיהיה הריון והלידה לולד אחד ביום אחד,
דזה נמי בתרנגולים נמי אינו כדאמרי'
בבכורות (ח.) תרנגולת לר"א יום, עי"ש
ברש"י. ועי' בגמ' ברכות (כב.) שלא יהו ת"ח
רגילין אצל נשותיהן כתרנגולים.

ועי' בספר חסד לאברהם (מעין חמישי נהר לו)
כאשר יהיה הגאולה שיתבטלו הקליפות ויהיו
כולם בסוד הטוב ואין רע עמהם כלל, אותם
שקשטו עצמם בסוד מעש"ט ונתעסקו
במעשה מצותם ותפלתם ע"ד הסוד בטהרה
כו', ולא יצטרכו לדיני איסור והיתר, ולא
לדיני טומאה וטהרה, וכ"ש שלא יהיה בהם
נדה. ומצורע ויולדות בזוב, מפני שהם
יתפרנסו מהמן מעץ החיים, ולא שיתבטל
התורה ח"ו כו', אמנם עם הארץ שלא
יתפרנסו מהמן אלא מבשר ולחם, מעץ הדעת
טוב ורע, להם יצטרכו כל דיני התורה
כפשוטן, ויהיה הענין כדיני הנדה שלא
יצטרכו אלא למי שהוא נדה. וע"ע בדברינו

4. ספר דברי חיים על מועדים - לחנוכה

והנה לזה רצו לבטל חודש שבת מילה מישראל כי הנה חדש מרמז על הזמן, שאינו מתנהג רק לפי שמקדשים ישראל, וכמו שאמרין בירושלמי (כתובות פ"א ה"ב) א-ל גומר עלי (תהלים נז, ג) היתה בת שלשה שאין בתוליה חוזרים ונמלכו הבית דין ועשו ראש חודש, בתוליה חוזרים. וגם מבואר בכל הפוסקים דענין קביעות הווסת תלוי בחדש, לפי מה שמקדשין הבית דין החדש ככה מתנהג הטבע, כי מטבע האשה שרואה דם בווסתה לפי מהלך המערכה, ואם קדשו בית דין את החדש בא האורח בזמן לפי החדש שקדשו הבית דין ולא לפי שהיה רגיל לבא: הרי כי הטבע משתנה ממש על פי התנהגות תורתנו הקדושה, והזמן משתנה:

5. שו"ת מנחת יצחק חלק ו סימן נד

ג' אם מהני קביעת וסת לחדשי העמים. הנה דבר זה א"צ לפנים, דוסת החודש תלוי בקביעת חדשים שלנו, דשיפורא גרים, וכמו שכתב הרשב"א במשמרת הבית (בית שלישי שער השלישי) עי"ש, וכן מבואר בדברי הש"ע ופוסקים כמה פעמים, ומה דאיתא בסה"ק דברי חיים (לחנוכה דף י"ג ע"ב), מקורם בדברי ש"ס ופוסקים שהביא במשמרת הבית שם. והנני בזה ידידו דושתה"ר כל הימים וחזתם בכל חזתמי ברכות יצחק יעקב ווייס.

6. ספר שערים מצויינים בהלכה [לדף יג:]

דמתחסר והולך חצי חודש, וחצי חודש מתגדל והולך, וה"נ האשה רואה דם ופורשת מבעלה חצי חודש, וחצי חודש היא טהורה [ע"י מזה ברוקח תפלת ליל שבת, פ' במה מדליקין, ובפרי דעה בהקדמה, וע"ע מש"כ לקמן (טו). ד"ה בתוך – כתב) בשם אר"ז בטעם איסור מלאכה לנשים בר"ח], וא"כ כיון דלעתיד יהיה אור הלבנה כאור החמה [ישע"י פ"ל-כו, וע"י במס' פסחים סח.], לכן גם האשה תהיה טהורה לגמרי.

תזריע) מש"כ בזה. וע"ע בדברינו לקמן (לט: ד"ה האי) שהארכנו בזה. ונראה הטעם למ"ש רז"ל שלעתיד לא תהיה טומאת נדה, עפ"י מש"כ בספרים שהאשה נמשלת לירח

ויש להוסיף תבלין עפמש"כ בשלה"ק (שער האותיות אות ק) שהנשים גרמו מיעוט הירח, דהיינו חטא חוה נומה"ט כתב שאינן מקיימות קידוש לבנה, והובא במג"א (רס"י תכו). וכלב אריה (חולין ס:ו) העיר, שהרי מיעוט הלבנה משום שאין שני מלכים משתמשים בכתר אחד, ועי"ש מש"כ לפרש שחטא חוה גרמה לזה]. ולפ"ז אפ"ל דלעתיד כשיהיה תיקון השלם ויתוקן חטאה, אז יהיה אור הלבנה כאור החמה, ומצינו בגמ' עירובין (ק:ו) עה"כ (בראשית ג-טו) "הרבה ארבה עצבונך" דהיינו שנענשה בדם נדה,

מרויבין בניה מרויבין]. ואפשר דהיינו כנגד מה שגרמה מיעוט הירח, וכיון שיתוקן חטאה, לכן יתבטל העונש של דם נדות. ולפ"ז ג"כ מבואר הגמ' שבת הנ"ל דעתידה אשה שתלד בכל יום, כיון שצער ההריון ג"כ עונש לחטא חוה ויתוקן לעתיד כמש"כ בהדיא בספורנו

ובזה נ"ל לבאר דברי הרמ"א (או"ח סי' תכו סי"ב) בטעם הריקודים אחר קידוש לבנה, וז"ל "ונוהגין לומר דוד מלך ישראל חי וקים שמלכותו נמשל ללבנה ועתיד להתחדש כמותה, וכנסת ישראל תחזור להתדבק בבעלה שהוא הקב"ה, דוגמת הלבנה המתחדשת עם החמה כו', ולכן עושין שמחות וריקודין בקידוש החודש דוגמת שמחת נישואין". דלפי האמור ביותר יש שייכות ענין נישואין להלבנה, ומובן נמי מה דקאמר דעתיד להתחדש כמותה וכו'.

ונראה הביאור עפמש"כ בתיקו"ז (סוף תיקון ה) דשכינתא בגלותא כנדה לגבי בעלה, ולפ"ז אפ"ל כיון שכנסת ישראל נמשלה ללבנה [ע"י שמו"ר פט"ו-כו], ולעתיד אור הלבנה כאור החמה, וטומאת נדה תתבטל, לכן כנסת ישראל תחזור ותדבק בבעלה.

וע"י בתשו' טוטו"ד (הקדמה) מה שהביא מגמ' כאן, והוכיח דה"ה בעסק התורה שעשיית ספרים מקרב הגאולה, עי"ש הביאור. וע"ע בתשו' אפרקסתא דעניא (הקדמה) מה שפ"י בזה, וע"י בדברינו בפתח דבר למסכתין דכש"כ הוא בחיבור לטהרה, עי"ש הטעם. ועוד נ"ל לפרש דברי הטוטו"ד עפמש"כ בתוס' הרא"ש (כרכות מז.) דהלכה חשיב כגברא, וע"י בגמ' סנהדרין (יט:ו) שהמלמד בן חבירו תורה כאילו ילדו. וע"י בדרך פקודין (מ"ע א-כו) דכמו שיש חיוב פו"ר בגשמיות ה"ה ברוחניות, והיינו טעמא